

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: http://www.amcu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

19.04.2018 № 128-29/02-4902 На № _____ від _____

Міністерство енергетики та
вугільної промисловості України

Щодо здійснення заходів спрямованих на
запровадження біржової торгівлі
електроенергією

На сьогодні ринок генерації електричної енергії є висококонцентрованим.

Основними суб'єктами господарювання, які здійснюють виробництво електричної енергії та її продаж в ОРЕ України є ДП «НАЕК «Енергоатом», ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго», ПАТ «Укргідроенерго», та ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «ДТЕК Західенерго», які пов'язані відносинами контролю та у розумінні статті 1 Закону України «про захист економічної конкуренції» є єдиним суб'єктом господарювання (далі – група компаній ДТЕК).

Частки суб'єктів господарювання (у відсотках %) на ринку генерації електричної енергії за 2013 – 2016 роки та січень – листопад 2017 роки, розраховані відповідно до обсягу відпущеної в ОРЕ України електричної енергії наведені у Таблиці 1.

Таблиця 1

	2013	2014	2015	2016	Січень-листопад 2017
ДП «НАЕК»Енергоатом»	44	50	56	54	57
Група компаній ДТЕК	30	33	24	26	26
ПАТ «Центренерго»	7	7	5	6	4
ПАТ «Донбасенерго»	5	4	3	2	1
ПАТ «Укргідроенерго»	8	5	4	6	7
Інші	6	1	7	6	5
Всього	100	100	100	100	100

Сукупна частка Групи компаній ДТЕК та ДП «НАЕК «Енергоатом» становить близько 85 % від загального обсягу виробництва електричної енергії.

З урахуванням наведеного вище, Група компаній ДТЕК та ДП «НАЕК «Енергоатом» мають структурні ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку генерації електричної енергії.

141784

2

Загальна встановлена робоча потужність усіх електроустановок в Україні майже втричі перевищує обсяг попиту на електричну енергію протягом максимального споживання електричної енергії.

Таким чином, навіть у період коли існує максимальний попит на електричну енергію, у учасників ринку наявний значний обсяг вільної встановленої робочої потужності. Обсяг вільної встановленої робочої потужності визначає потенційно можливий додатковий обсяг виробництва електричної енергії, що є основою для формування конкурентних відносин на ринку генерації електричної енергії.

Відповідно до пункту 2 розділу XVII Закону України «Про ринок електричної енергії», нова модель ринку електричної енергії починає діяти з 1 липня 2019 року.

Також, Законом України «Про ринок електричної енергії» визначено, що учасники ринку електричної енергії провадять свою діяльність на ринку електричної енергії на договірних засадах.

Купівлю-продаж електричної енергії здійснюють виробники, електростачальники та трейдери, в тому числі і на ринку двосторонніх договорів.

При цьому, учасники ринку мають право вільно обирати контрагентів за двосторонніми договорами, укладати ці договори у довільній формі та на умовах, що визначаються за домовленістю сторін з урахуванням обмежень, які, зокрема, визначені у пункті 6 частини 2 статті 66 Закону України «Про ринок електричної енергії» у якій зазначено наступне.

Відповідно до пункту 6 частини 2 статті 66 Закону України «Про ринок електричної енергії», виробники електричної енергії - державні підприємства, а також господарські товариства, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 відсотків та більше, господарські товариства, у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше акцій (часток, паїв) належать іншим господарським товариствам, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств і товариств здійснюють продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

З метою розвитку конкуренції, прозорого формування ринкової ціни на електричну енергію на ринку двосторонніх договорів, враховуючи кращі Європейські практики, доцільним є запровадження продажу електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних біржових аукціонах.

Біржова торгівля передбачає конфіденційність при участі у торгах та прозорість процесу торгів, на яких ціна визначається на основі співвідношення попиту та пропозиції.

У новій моделі ринку при запровадженні біржової торгівлі, для участі виробників та покупців на конкурентних засадах на ринку двосторонніх договорів, біржова торгівля повинна передбачати зокрема:

- певну періодичність біржових торгів;
- максимальну інформованість учасників ринків про проведення біржових торгів;
- розміщення «подрібнених» лотів, що надасть можливість залучити більшу кількість учасників;
- єдиний торговий майданчик для усіх виробників, задля збалансування попиту та пропозиції на ньому;
- конфіденційність.

З метою забезпечення реальної конкуренції та рівних умов доступу до біржових торгів та враховуючи те, що найбільші два суб'єкти ринку виробництва електричної енергії володіють часткою близько 85 % від усього виробництва електричної енергії, доцільно передбачити можливість доступу до біржових торгів усіх виробників електричної енергії не залежно від форми власності на одному електронному майданчику.

Враховуючи вище викладені умови, ціна електричної енергії яка буде встановлена на ринку двосторонніх договорів, за умови проведення біржової торгівлі, буде ринковою ціною, тобто такою, що сформувалась в умовах вільної конкуренції.

Відповідно до пункту 4 статті 5 Закону України «Про ринок електричної енергії» до повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, у сфері електроенергетики належить, зокрема, формування та реалізація державної політики в електроенергетичному комплексі з урахуванням положень Енергетичної стратегії України.

Враховуючи викладене, з метою розвитку конкуренції на ринках електричної енергії, на підставі пункту 5 частини третьої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» пропонуємо Міністерству енергетики та вугільної промисловості України:

розробити та внести, в установленому порядку, на затвердження Кабінету Міністрів України проект постанови Кабінету Міністрів України щодо запровадження біржової торгівлі електричною енергією з можливістю реалізації електроенергії на біржі не тільки підприємств, частка держави у статутному капіталі яких становить 50 %, а й інших учасників ринку електричної енергії.

Разом з тим, порядок має передбачати торгівлю електричною енергією на єдиному електронному майданчику, торгівлю дрібними лотами із одночасним дотриманням принципу анонімності, а також можливість участі у електронних біржових торгах підприємств недержавної форми власності та іноземних трейдерів.

Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

М.НІЖНИК